

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

Warszawa, 22 lutego 2022 r.

DWST-WOOS.055.9.2022.BP

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-36-1447/22***Szanowny Panie Marszałku,*

składam na Pana ręce odpowiedź na oświadczenie złożonego przez Senator RP, Panią Halinę Biedę podczas 36. posiedzenia Senatu RP w dniu 4 lutego 2022 r.

Szanowna Pani Senator,

uprzejmie informuję, że z obowiązujących w Polsce ustaw ustrojowych wynika, że ciężar odpowiedzialności za zapewnienie odpowiednich warunków bezpłatnej realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, wychowania i opieki spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego (prowadzenie publicznych szkół i publicznych placówek jest zadaniem własnym powiatów i gmin). Osoba fizyczna lub osoba prawna niebędąca jednostką samorządu terytorialnego może prowadzić niesamorządową szkołę/placówkę publiczną lub niepubliczną. Wybór formalnoprawnej formy funkcjonowania szkoły lub placówki determinuje jej obowiązki, prawa i możliwości, a także sposób ustalania wysokości dotacji udzielanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 70 ust. 3 Konstytucji RP, rodzice mają wolność wyboru dla swoich dzieci szkół innych niż publiczne. Obywatele i instytucje mają prawo zakładania szkół oraz zakładów wychowawczych. Warunki zakładania i działalności szkół niepublicznych oraz udziału władz publicznych w ich finansowaniu, a także zasady nadzoru pedagogicznego nad szkołami i zakładami wychowawczymi, określa ustawa.

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.), publiczna szkoła lub placówka, prowadzona przez osobę fizyczną lub osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego, jest dostępna na takich samych zasadach jak ta prowadzona przez gminę czy powiat

i może pobierać opłaty od wychowanków tylko w określonych okolicznościach. Dodatkowo publiczna szkoła podstawowa nie może również odmówić przyjęcia ucznia mieszkającego w jej obwodzie, jeśli szkole ustalono obwód. Niesamorządowa publiczna szkoła lub placówka działa na podstawie zezwolenia wydanego przez właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, a likwidacja, prowadzonej przez osobę fizyczną lub osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego, szkoły lub placówki publicznej jest możliwa jedynie po uzyskaniu zgody właściwej jednostki samorządu terytorialnego. Sytuacja szkół i placówek niepublicznych jest odmienna. Stanowią one alternatywę dla szkół i placówek publicznych i mają większe możliwości w zakresie organizacji procesu edukacyjnego niż szkoły publiczne. Szkoła lub placówka niepubliczna nie musi być więc ogólnodostępna i może pobierać opłaty związane z kształceniem i opieką nad uczniem/wychowankiem. Likwidacja takiej szkoły lub placówki nie jest uzależniona od zgody jednostki samorządu terytorialnego.

Odmiennosc ról, jakie pełnią w polskim systemie oświaty publiczna szkoła lub publiczna placówka prowadzona przez inny podmiot niż jednostka samorządu terytorialnego i szkoła lub placówka niepubliczna, znajduje odzwierciedlenie nie tylko w zasadach ich finansowania, ale także w kwocie dotacji jaką można przeznaczyć na wynagrodzenia pracowników. W niesamorządowych szkołach i placówkach publicznych wynagrodzenia pracowników w całości są pokrywane ze środków dotacyjnych (kwota nie wyższa niż 250% średniego wynagrodzenia nauczyciela dyplomowanego). Podczas gdy, środki z dotacji, które można przeznaczyć na pokrycie części lub całości wynagrodzenia pracownika niepublicznej szkoły lub placówki nie mogą być wyższe niż 150% średniego wynagrodzenia nauczyciela dyplomowanego (nauczyciel dyplomowany to nauczyciel z najwyższym stopniem awansu zawodowego w publicznej szkole).

Uprzejmie informuję, że nauczyciele niesamorządowych szkół i placówek są zatrudniani na podstawie ustawy – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320), a przepisy ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762), zwanej dalej „ustawą – Karta Nauczyciela”, w zakresie regulującym wysokość wynagrodzenia, nie dotyczą tych nauczycieli. Ministerstwo Edukacji i Nauki nie ma więc bezpośredniego wpływu na wysokość wynagrodzenia nauczyciela niesamorządowej szkoły lub placówki, ustalanego w ramach stosunku pracy i z uwzględnieniem wewnętrznych regulaminów obowiązujących w danej szkole lub placówce oświatowej.

Zdaniem ministerstwa, podniesienie średnich wynagrodzeń nauczycieli zatrudnianych i wynagradzanych na zasadach określonych w ustawie – Karta Nauczyciela, zależnych od wysokości kwoty bazowej określonej dla tych nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej, wpłynie na wysokość zarówno kwot przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego w ramach części oświatowej subwencji ogólnej, jak i wysokość wydatków bieżących w samorządowych przedszkolach, szkołach i placówkach. Oznacza to, że podniesienie średnich wynagrodzeń nauczycieli samorządowych jednostek systemu oświaty wpłynie na wysokość dotacji przekazywanych na dzieci, uczniów i wychowanków niepublicznych szkół i placówek, udzielanych na podstawie ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań

oświatowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1930, z późn. zm.), niezależnie od tego czy wysokość takiej dotacji jest powiązana z kwotą przewidzianą w części oświatowej subwencji ogólnej na ucznia czy wydatkami bieżącymi publicznych samorządowych jednostek systemu oświaty. W sposób oczywisty spowoduje również podwyższenie kwot stanowiących odpowiednio 150% lub 250% średniego wynagrodzenia nauczyciela dyplomowanego, czyli maksymalnej kwoty środków dotacyjnych, którą można przeznaczyć na wynagrodzenie danego pracownika niesamorządowej szkoły lub placówki.

Ministerstwo Edukacji i Nauki rozumie, że w przypadku podwyżki wynagrodzeń nauczycieli szkół i placówek samorządowych, istnieje potrzeba zagwarantowania nie tylko środków na podwyższenie średnich wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej, ale także środków związanych ze skutkiem wzrostu dotacji udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla szkół i placówek niesamorządowych.

W ciągu ostatnich lat część oświatowa subwencji ogólnej była sukcesywnie zwiększana. W roku 2021 kwota subwencji wyniosła 52,2 mld zł i wzrosła w stosunku do roku 2020 o 2,1 mld zł (z uwzględnieniem zmian w trakcie roku budżetowego). W roku 2021 w stosunku do roku 2016 subwencja oświatowa wzrosła o prawie 11 mld zł, tj. ok. 26%. Wzrost kwoty subwencji wpływał również na wzrost finansowego standardu A, który jest podstawowym parametrem podziału subwencji oświatowej. Oznacza on kwotę subwencji oświatowej przypadającą na jednego ucznia przeliczeniowego. W roku 2021 wyniósł on 6 069 zł i był wyższy o około 151 zł niż w roku 2020. W roku 2021 w stosunku do roku 2016 wzrost standardu A wyniósł 791 zł. Wzrost finansowego standardu A ma wpływ na wzrost kwoty dotacji na ucznia udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla szkół i placówek niesamorządowych.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI
D. Piontkowski
Dariusz Piontkowski
Sekretarz Stanu